

Απριλίου, 2020

[Κ. ΠΑΜΠΑΛΛΗΣ, Π. ΠΑΝΑΓΗ, Γ.Ν. ΓΙΑΣΕΜΗ, Τ. Ψ. ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Α.
ΠΟΥΓΙΟΥΡΟΥ, Δ.Δ.]

xxx ΦΑΝΟΣ

Εφεσεϊόντας/Αιτητής

ΚΑΙ

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
2. ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εφεσίβλητοι/Καθ' ων η αίτηση

Πόλυς Πολυβίου μαζί με την Μ. Αντωνίου (κα), για Εφεσεϊόντα/Αιτητή

Έλενα Συμεωνίδου (κα), δικηγόρος Α της Δημοκρατίας, εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα, για
εφεσίβλητους/καθ' ων η αίτηση

ΠΑΜΠΑΛΛΗΣ, Δ.: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει η Α.

Πούγιουρου, Δ.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΠΟΥΓΙΟΥΡΟΥ, Δ.: Σύμφωνα με το ιστορικό, όπως προκύπτει από την απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου και το φάκελο της υπόθεσης, ο εφεσεϊών από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας υπηρέτησε σε διάφορα αξιώματα και θέσεις ως βουλευτής αρχικά και μετά ως Υπουργός μέχρι τις 30/6/1991, που αφυπηρέτησε ως Πρόεδρος της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας.

Με την ψήφιση του περί Συντάξεων (Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργοί και Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων) Νόμου αρ. 49/1980, ο εφεσείων επέλεξε δυνάμει του άρθρου 13(3) να επιστρέψει το φιλοδώρημα που έλαβε ώστε να του παραχωρηθούν συνταξιοδοτικά ωφελήματα για τα δύο αρχικά αξιώματα του, ήτοι, μειωμένη σύνταξη στα 3/4 και φιλοδώρημα.

Τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του Προέδρου και των Μελών της Ε.Δ.Υ., διέπονται από άλλη νομοθεσία, τον περί Συντάξεων του Προέδρου και των Μελών της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο αρ. 195/1987, όπως τροποποιήθηκε. Σε περίπτωση που Πρόεδρος ή Μέλος της Ε.Δ.Υ. υπηρέτησε σε περισσότερα του ενός αξιώματα, τότε η περίπτωση διέπεται από τις πρόνοιες του άρθρου 10(1)(γ) του Νόμου αρ. 195/1987. Σ' αυτή τη βάση, κατά την αφυπηρέτηση του εφεσείοντα από το λειτούργημα του Προέδρου της Ε.Δ.Υ., του παραχωρήθηκε σύνταξη ίση προς το 1/2 των απολαβών του ως Προέδρου της Ε.Δ.Υ. εφόσον είχε ήδη ασκήσει επιλογή στη βάση του Νόμου αρ. 49/1980 για ελαττωμένη σύνταξη πλέον φιλοδώρημα.

Επομένως για σκοπούς του άρθρου 10(1)(γ) του Νόμου αρ. 195/1987, η σύνταξη του ήταν στα 2/3, μειωμένα κατά το 1/4, κατά το ποσό δηλαδή της ελάττωσης της σύνταξης, ήτοι, το 1/2 των υψηλότερων απολαβών του.

Με αφορμή την επικείμενη συνταξιοδότηση άλλου Προέδρου και Μελών της Ε.Δ.Υ., ζητήθηκε ο υπολογισμός των δικών τους ωφελημάτων που θα καταβάλλονταν κατά τη λήξη της θητείας τους την 1.7.2009, για τον οποίο υπολογισμό προέκυψε διαφωνία. Ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του εφεσείοντα, αυτόβουλα ο πρώην Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας τον κάλεσε στο γραφείο του και τον ενημέρωσε, στην παρουσία άλλων προσώπων, ότι η σύνταξη του είχε υπολογιστεί λανθασμένα το 1991 και το θέμα θα

τακτοποιείται το συντομότερο δυνατό. Παρά τις επικοινωνίες του εφεσείοντα δεν λήφθηκε κάποια απόφαση μέχρι την αποστολή επιστολής από τον ίδιο προς τη νέα Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας, ζητώντας της εξηγήσεις για την καθυστέρηση. Η Γενική Λογίστρια με την εκτεταμένη απαντητική επιστολή της ημερ. 21.7.2011, που αποτελούσε και την προσβαλλόμενη πράξη με την προσφυγή Αρ. 1307/2011 που καταχωρήθηκε από τον εφεσείοντα, απέρριψε τη θέση του περί λανθασμένου υπολογισμού των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του, θεωρώντας ότι αυτά είχαν ορθά υπολογιστεί προς 20ετία και, επομένως, δεν προέκυπτε θέμα αναθεώρησης της σύνταξης του.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή με την απόφαση του ημερ. 20/12/2014, αποδεχόμενο την προδικαστική ένσταση της εφεσίβλητης ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι βεβαιωτική της απόφασης που λήφθηκε το 1991 και όχι εκτελεστή διοικητική πράξη δυναμένη να προσβληθεί με αίτηση ακύρωσης, χωρίς να υπεισέλθει στην ουσία.

Ο εφεσείων προσέβαλε την απορριπτική απόφαση με επτά λόγους έφεσης που περιστρέφονται γύρω από δύο άξονες.

Με τον πρώτο, δεύτερο και τρίτο λόγο έφεσης, προσβάλλεται ως λανθασμένη η ενδιάμεση απόφαση ημερ. 8/3/2013 με την οποία το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση του εφεσείοντα ημερ. 21/12/2012 για προσαγωγή μαρτυρίας στα πλαίσια της προσφυγής. Με τον τέταρτο, πέμπτο, έκτο και έβδομο λόγο έφεσης αμφισβητείται η ορθότητα της κρίσης του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση που γνωστοποιήθηκε στον εφεσείοντα με την επιστολή ημερ. 21/7/2011 ήταν βεβαιωτική προηγούμενης απόφασης που λήφθηκε το 1991 και συνεπώς μη εκτελεστή διοικητική πράξη υποκείμενη σε αίτηση ακύρωσης, διαπίστωση που οδήγησε στην απόρριψη της προσφυγής χωρίς να εξεταστεί η ουσία της.

Προς υποστήριξη της πρώτης ενότητας των λόγων έφεσης ο εφεσείων ισχυρίζεται ότι ενόψει της διάστασης ως προς τα πραγματικά γεγονότα που προηγήθηκαν της προσβαλλόμενης απόφασης, γεγονός που καταγράφει και το πρωτόδικο Δικαστήριο στην αρχή της ενδιάμεσης απόφασης του, η προσαγωγή μαρτυρίας ήταν απαραίτητη προς το σκοπό αποσαφήνισης των πραγματικών γεγονότων και ιδιαίτερα των συνθηκών κάτω από τις οποίες λήφθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση· αν ο επαναυπολογισμός δηλαδή των ωφελημάτων του εφεσείοντα ήταν κατόπιν πρωτοβουλίας του εφεσείοντα ή του Γενικού Λογιστηρίου κατόπιν διαπίστωσης του ως προς την ύπαρξη λάθους κατά τον υπολογισμό τους το 1991.

Πρόταξε τη θέση ότι η επιδιωκόμενη μαρτυρία εκτός του ότι δεν ήταν άσχετη με τα επίδικα θέματα, όπως λανθασμένα έκρινε το πρωτόδικο Δικαστήριο, ήταν και βασική προς επίλυση των επίδικων θεμάτων και ιδιαίτερα της προδικαστικής ένστασης. Από την άλλη η εφεσίβλητη υποστήριξε πλήρως την ορθότητα της πρωτόδικης κρίσης για το θέμα.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο στην ενδιάμεση απόφαση του αφού παραθέτει το ιστορικό της υπόθεσης, μεγάλο μέρος του οποίου αναφέραμε ανωτέρω, με παραπομπή σε νομολογία ως προς τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου σε Αναθεωρητικές διαδικασίες, όπου δεν ελέγχεται η ορθότητα της προσβαλλόμενης απόφασης επί ουσιαστικών δεδομένων που αφορούν το διοικητικό όργανο (βλ. *Georghiadis v. Republic* [\(1982\) 3 CLR 659](#), *Καμηλάρης v. Δημοκρατίας* [\(1991\) 4](#)

[A.A.Δ. 725](#), *Ρούσος v. Ιωαννίδης κ.ά.* (1999) 3 A.A.Δ. κ.ά), αποφάσισε τα εξής που κρίνουμε σκόπιμο να παραθέσουμε αυτούσια για να διαφανεί το σκεπτικό του Δικαστηρίου που το οδήγησε στην απόρριψη της αίτησης:

«Καθίσταται πρόδηλο από τα προλεχθέντα ότι η αίτηση είναι άνευ υποστάσεως και θα πρέπει να απορριφθεί. Εκείνο που επιζητείται με την αίτηση είναι η διαπίστωση γεγονότων που εκφεύγει του ρόλου του αναθεωρητικού Δικαστηρίου. Με τη θέση του ενόρκως δηλούντος αιτητή ότι δεν εντοπίστηκε οποιοδήποτε έγγραφο ή πρακτικό που να καταγράφει την κατ' ισχυρισμόν συνομιλία που έλαβε χώραν στο γραφείο του τότε Γενικού Λογιστή, είναι φανερό

ότι επιδιώκεται πρωτογενής κρίση και ανάπλαση των δεδομένων του φακέλου επί στοιχείων και γεγονότων με αποτέλεσμα το Δικαστήριο να καλείται να προβεί σε αξιολόγηση μαρτυρίας και σχετικά ευρήματα.

Εν πάση όμως περιπτώσει η επιδιωκόμενη μαρτυρία είναι όντως άσχετη με το υπό κρίση θέμα. Είναι φανερό ότι δεν συσχετίζεται ο τρόπος ανακίνησης του ζητήματος της επανεξέτασης των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του αιτητή, με την ουσία του πράγματος. Είτε ο Γενικός Λογιστής αυτοβούλως ενήργησε, είτε το ζήτησε ο ίδιος ο αιτητής, το προς εξέταση θέμα από την καταχωρηθείσα προσφυγή έγκειται στη διαπίστωση κατά πόσον δόθηκε ή όχι ορθή ερμηνεία στις σχετικές νομοθετικές διατάξεις, που είναι και η κύρια προβαλλόμενη θέση του αιτητή μέσα από τα νομικά σημεία της αίτησης ακυρώσεως, ή, κατά πόσο η προσβαλλόμενη πράξη πάσχει λόγω έλλειψης δέουσας έρευνας ή αιτιολογίας. Ακόμη και λάθος να έγινε στον αρχικό υπολογισμό των ωφελημάτων του αιτητή, σύμφωνα με την παρ. 4 των γεγονότων της αίτησης ακυρώσεως, στο τέλος της ημέρας παραμένει ως αναδυόμενο προς απόφαση κατά πόσο η πράξη είναι βεβαιωτική προηγούμενης ή λήφθηκε μετά από νέα δεδομένα και γεγονότα που αφορούν την παραγωγή της ίδιας της πράξης. Το ποιος είχε την πρωτοβουλία νέας εξέτασης είναι αδιάφορο.»

Εξετάσαμε τις εκατέρωθεν εισηγήσεις με προσοχή σε συνάρτηση με τα δικόγραφα και τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης στα οποία έχουμε ανατρέξει.

Η πρωτόδικη κρίση, όπως την καταγράφουμε πιο πάνω, μας βρίσκει σύμφωνους. Με την αίτηση ουσιαστικά επιζητείτο η προσκόμιση μαρτυρίας που να στοιχειοθετεί συνομιλία μεταξύ του τότε Γενικού Λογιστή και του εφεσείου, στη βάση της οποίας ο Γενικός Λογιστής φέρεται να παραδέχθηκε ότι υπήρξε λάθος στον υπολογισμό των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του εφεσείου το 1991, την οποία μαρτυρία το Δικαστήριο θα αξιολογούσε στη συνέχεια για την εξαγωγή των συμπερασμάτων του.

Είναι νομολογιακά καθιερωμένο ότι αιτήσεις για προσαγωγή μαρτυρίας σε Αναθεωρητικές Διαδικασίες αντιμετωπίζονται με εξαιρετική φειδώ ενόψει του κανόνα ότι στις διαδικασίες αυτές ελέγχεται η νομιμότητα της προσβαλλόμενης πράξης χωρίς το Δικαστήριο να υπεισέρχεται στη διαπίστωση πρωτογενών γεγονότων ή σε αξιολόγηση των πραγματικών δεδομένων ή τέλος σε κρίση επί των αντικρουόμενων θέσεων.

Πρωταρχικό στοιχείο που λαμβάνεται υπόψη σε τέτοια αιτήματα είναι η σχετικότητα της μαρτυρίας δηλ. κατά πόσο αυτή είναι εύλογα σχετική και αποδεικτική οποιουδήποτε επίδικου θέματος και μπορεί να βοηθήσει το Δικαστήριο στην απονομή της δικαιοσύνης, σύμφωνα με τη δικαιοδοσία του (βλ. Ζαβρός ν. Δημοκρατίας (1989) 3 (B) 106, Μάρω Ράφτη κ.ά. ν. Δημοκρατίας [\(2003\) 3 A.A.Δ. 335](#) και Θαλασσινός ν. Δημοκρατίας [\(2003\) 3 A.A.Δ 507](#)).

Στην υπό κρίση περίπτωση, όπως ορθά σημειώνει και το πρωτόδικο Δικαστήριο, η επιδιωκόμενη μαρτυρία αποσκοπούσε στην συμπλήρωση των δεδομένων του Διοικητικού Φακέλου εφόσον δεν εντοπιζέτο οποιοδήποτε πρακτικό ή έγγραφο σ' αυτόν ως προς την κατ' ισχυρισμόν συνομιλία του εφεσεύοντα με τον Γενικό Ελεγκτή, με αποτέλεσμα να καλείται το Δικαστήριο να ασκήσει κρίση επί αντικρουόμενων θέσεων. Επιπρόσθετα, είναι και δική μας διαπίστωση ότι δεν υπάρχει κανένας συσχετισμός της επιδιωκόμενης μαρτυρίας με το επίδικο θέμα που αφορούσε ουσιαστικά η προδικαστική ένσταση, αν δηλαδή η προσβαλλόμενη πράξη ήταν βεβαιωτική της προηγούμενης απόφασης που λήφθηκε το 1991 ή εκτελεστή διοικητική πράξη. Το κατά πόσο η επανεξέταση μετά είκοσι χρόνια ήταν κατόπιν αιτήματος του ίδιου του εφεσεύοντα ή πρωτοβουλίας του Γενικού Ελεγκτή που αφορούσε η επιδιωκόμενη μαρτυρία και το οποίο ο εφεσεύων εντάσσει στα νέα στοιχεία κατά τη διεξαγωγή της νέας έρευνας προς λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης ήταν άσχετο με ό,τι καλείται να αποφασίσει το Δικαστήριο.

Εφόσον τα στοιχεία του Φακέλου ήταν ασαφή, όπως διατείνεται ο εφεσεύων προς υποστήριξη του αιτήματος του για προσκόμιση μαρτυρίας, η αποσαφήνιση τους ανήκει στο διοικητικό όργανο που έλαβε την απόφαση και όχι στο Δικαστήριο.

Ενόψει των πιο πάνω κρίνουμε ότι ορθά το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση για προσαγωγή μαρτυρίας, με αποτέλεσμα η πρώτη ενότητα των λόγων έφεσης να είναι έκθετη σε απόρριψη.

Με τη δεύτερη ενότητα ο εφεσείων διατείνεται ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο έσφαλε στη κρίση του ότι η προδικαστική ένσταση ήταν βάσιμη ως προς το ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν βεβαιωτικού χαρακτήρα και ότι οι τέσσερις παραπομπές της Γενικής Λογίστριας στο καταληκτικό μέρος της προσβαλλόμενης απόφασης δεν αποτελούσαν νέα στοιχεία.

Ήταν εισήγηση του ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν αποτέλεσμα νέας ουσιαστικής έρευνας στη βάση νέων γεγονότων οπότε δεν τίθεται θέμα βεβαιωτικής απόφασης. Συγκεκριμένα, συνεχίζει, οι δύο νομικές γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα σε σχέση με την ορθή εφαρμογή του άρθρου 10(1)(γ) του περί Συντάξεων Μελών της Επιτροπής Δημόσιας Υγείας Νόμου του 1987 (Ν.195/1987) από τις οποίες διαπιστώνεται ο λανθασμένος τρόπος υπολογισμού των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων και ο επαναυπολογισμός τους, συνιστούσαν νέα στοιχεία κατόπιν νέας έρευνας ως προς τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του εφεσείοντα που ήταν αποτέλεσμα πρωτοβουλίας του ίδιου του Γενικού Ελεγκτή και όχι του εφεσείοντα.

Σύμφωνα με τη πάγια θέση της νομολογίας, η βεβαιωτική πράξη δεν έχει εκτελεστό χαρακτήρα, δηλαδή να παράγει έννομα αποτελέσματα και υποχρεώσεις ώστε να μπορεί να προσβληθεί με αίτηση ακυρώσεως (Βλ. Στέλιος Γεωργίου ν. Δημοκρατίας [\(2003\) 3 Α.Α.Δ. 559](#) και *Marfin Popular Bank Public Co. Ltd ν. Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού* [\(2011\) 3 Α.Α.Δ. 851](#)). Σύμφωνα με την υπόθεση *Κυπριακή Δημοκρατία ν. Ανδρέου, Αναθεωρητική Έφ. 60/12*, ημερ. 29.3.19:

«Βεβαιωτική είναι μια πράξη η οποία επιβεβαιώνει ή επαναλαμβάνει το περιεχόμενο προηγούμενης εκτελεστής πράξης, δηλώνοντας, με αυτόν τον τρόπο, την εμμονή της διοίκησης στην αρχική της θέση. Πολλές φορές, όμως, ζητείται επανεξέταση του αρχικού αιτήματος. Αν η επανεξέταση γίνει χωρίς να ληφθούν υπόψη νέα στοιχεία, μετά από νέα έρευνα, τότε η απάντηση θα θεωρηθεί ως βεβαιωτική πράξη της προγενέστερης.»

Πράξη ή απόφαση της Διοίκησης που εμμένει σε προηγούμενη της θέση αποτελεί βεβαιωτική πράξη, (βλ. Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-1959 σελ. 240 και Θεοφάνους ν. Δημοκρατίας ([2000](#)) [3 ΑΑΔ](#) [507](#)). Στην Marfin (ανωτέρω) τονίστηκε ότι η αναθεώρηση απόφασης επί τη υποβολή νέων στοιχείων απολήγει σε νέα απόφαση μετά από δέουσα έρευνα. Το τι αποτελεί νέα έρευνα που θα καθιστούσε τη νέα πράξη εκτελεστή, είναι ζήτημα πραγματικό.

Στην υπόθεση Γρηγορίου ν. Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, [Αναθ. Εφ. 58/2012 ημερ. 9/10/2018](#) τονίστηκε ότι:

«Η δική μας νομολογία έχει ακολουθήσει τα βήματα της Ελληνικής νομολογίας σχετικά με το ζήτημα. Νέα έρευνα θεωρείται η λήψη υπόψη νέων ουσιωδών ή πραγματικών στοιχείων. Το χρησιμοποιηθέν όμως νέο υλικό κρίνεται αυστηρά για να μην υπάρξει καταστρατήγηση της προθεσμίας προσβολής εκτελεστής πράξης με τη δημιουργία νέας πράξης που εκδόθηκε κατ' επίφαση μεν νέας έρευνας, αλλά κατ' ουσία στη βάση των ίδιων στοιχείων. Δεν μπορεί να γίνεται επίκληση από τον διοικούμενο στοιχείων τα οποία δεν μεταβάλλουν την ουσία του πράγματος.»

Υπό το φως της πιο πάνω νομολογίας και των γεγονότων της παρούσας υπόθεσης, σε συμφωνία με το πρωτόδικο Δικαστήριο, κρίνουμε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη εν τη εννοία του Άρθρου 146 του Συντάγματος, αλλά πρόκειται για βεβαιωτική πράξη. Όπως το πρωτόδικο Δικαστήριο διαπιστώνει:

«Η επιστολή της Γενικής Λογίστριας αποτελεί επεξήγηση, και μάλιστα κατά αναλυτικό τρόπο, του τρόπου με τον οποίο το Γενικό Λογιστήριο είχε υπολογίσει προ 20ετίας τα ωφελήματα του αιτητή προβαίνοντας ταυτόχρονα και σε παράθεση των δεδομένων, ως πραγματικό γεγονός, που ίσχυαν στην ατομική περίπτωση του αιτητή ο οποίος έχοντας διορισθεί σε διάφορα δημόσια αξιώματα μέχρι και την αφυπηρέτησή του, περιλαμβανομένης και της επιλογής που έκαμε με βάση τις διάφορες νομοθετικές πρόνοιες που ίσχυαν κατά καιρούς, επωφελήθηκε πλήρως των συνταξιοδοτικών του δικαιωμάτων. Δεν υπάρχει οποιοδήποτε νέο γεγονός που τέθηκε προς το Γενικό Λογιστήριο ώστε να επανεξετάσει την περίπτωση και η ερμηνεία νομοθετικών διατάξεων δεν αποτελεί νέο γεγονός εντός της νομολογίας που λαμβάνεται στο θέμα των βεβαιωτικών πράξεων.»

Σ' όσον αφορά τις τέσσερις παραπομπές στο καταληκτικό μέρος της επιστολής της Γενικής Ελέγκτριας, που σύμφωνα με την εισήγηση του εφεσείοντα συνιστούσαν νέα στοιχεία, το

πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την εισήγηση με το εξής σκεπτικό που επίσης κρίνουμε σκόπιμο να αναφέρουμε αυτούσιο:

«Οι τέσσερεις παραπομπές της Γενικής Λογίστριας στην καταληκτική της παράγραφο, ότι (i) κατά την τροποποίηση του Νόμου αρ. 195/1987 δεν υπήρχε πρόθεση του νομοθέτη για τροποποίηση της νομοθεσίας ώστε να παραχωρούνται αυξημένα συνταξιοδοτικά ωφελήματα στις περιπτώσεις ατόμων που είχαν υπηρετήσει και σε άλλα αξιώματα, (ii) ότι σε καμία άλλη περίπτωση δεν έτυχε να παραχωρηθεί σύνταξη σε Πρόεδρο ή Μέλος της Ε.Δ.Υ. ή της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας με υπολογισμένη βάση τα 2/3 των υψηλότερων απολαβών και επί πλέον και φιλοδώρημα, (iii) ότι η πρόσφατη απόφαση στην υπόθεση Βάσος Λυσσαρίδης κ.ά.

ν. Δημοκρατίας, [υπόθ. αρ. 139/2007, ημερ. 30.5.2011](#), έχει αναφέρει ότι σε περίπτωση αμφιβολίας δεν καταβάλλεται δημόσιο χρήμα χωρίς δικαστική απόφαση και (iv) ότι είχε θεσπιστεί και ο περί Συντάξεων Κρατικών Αξιωματούχων (Γενικές Αρχές) Νόμος του 2011 για περιορισμό στο ήμισυ των απολαβών του αξιώματος με τις υψηλότερες απολαβές για όσους αξιωματούχους λαμβάνουν πέραν της μιας σύνταξης, δεν αποτελούν νέα στοιχεία ή πραγματικά δεδομένα ώστε η διοίκηση να είχε έρεισμα για ουσιαστική επανεξέταση του τρόπου υπολογισμού των ωφελημάτων του αιτητή. Άλλωστε, ο αιτητής ουδέποτε υπέβαλε κάποια συγκεκριμένα νέα στοιχεία ώστε να προκαλέσει επανεξέταση επί της ουσίας και όπως ο ίδιος χαρακτηριστικά αναφέρει στην επιστολή του ημερ. 30.0.2010, συνημμένο Β στην αίτηση ημερ. 21.12.2012 για προσαγωγή μαρτυρίας, η επιδίωξη του ήταν να επιβεβαιωθεί από τον τότε Γενικό Λογιστή ότι «... είχε σημειωθεί κάποιο λάθος στον υπολογισμό των συνταξιοδοτικών μου ωφελημάτων», όπως υποστήριζε ότι του λέχθηκε.»

Συμφωνούμε με την πιο πάνω προσέγγιση του πρωτόδικου Δικαστηρίου.

Σε σχέση με τις γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα, όπως το πρωτόδικο Δικαστήριο διαπίστωσε, δεν μπορούν να καταστήσουν την προσβαλλόμενη απόφαση σε εκτελεστή διοικητική πράξη. Σημειώνει περαιτέρω:

«Η καταχώρηση ένστασης εκ μέρους της Δημοκρατίας στην υπό κρίση προσφυγή και η προς το αντίθετο προώθηση της θέσης της Δημοκρατίας ότι η επιστολή της Γενικής Λογίστριας είναι απλώς βεβαιωτική πράξη και εν πάση περιπτώσει επί της ουσίας ότι ο τότε υπολογισμός του 1991 έγινε με ορθή νομική ερμηνεία, είναι σήμερα η επίσημη θέση που έχει η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και δεν μπορεί να αντληθεί οποιοδήποτε επιχείρημα ως προς το ότι η θέση τώρα της Δημοκρατίας αποτελεί κατάχρηση ή έρχεται σε αντίθεση με τη χρηστή διοίκηση, τη στιγμή που νομολογιακά η νομική γνωμάτευση δεν αποτελεί νέο στοιχείο. Προφανώς, η Δημοκρατία έχει διαφοροποιήσει τη νομική της θέση, που είναι δικαίωμα της. Άλλωστε, υπήρχε και η θέση του Γενικού Ελεγκτή, όπως επισυνάπτεται στη γραπτή αγόρευση της Δημοκρατίας, όπου για τους λόγους που εκεί εξηγούνται δίδετο διαφορετική ερμηνεία. Σημασία έχει τι αποφάσισε η Γενική Λογίστρια, η οποία ως το αρμόδιο όργανο στην περίπτωση, καθηκόντως αποφάσισε. Αυτή η απόφαση είναι που τώρα ελέγχεται.»

Όπως αποφασίστηκε στην Marfin Popular Bank Public Co Ltd v. Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ανωτέρω) «Η νομική και μόνο επιχειρηματολογία, χωρίς την προσθήκη ή υποβολή νέων πραγματικών στοιχείων, δεν αποτελεί αφετηρία για ουσιαστική επανεξέταση επί νέων δεδομένων ή δεδομένων που προϋπήρχαν, αλλά δεν περιήλθαν εγκαίρως στη γνώση της διοίκησης. Ούτε η εκ μέρους του διοικητικού οργάνου αναζήτηση γνωμάτευσης επί της νομικής πτυχής μετά την έκδοση της απόφασης, κατατάσσει ή μεταβάλλει την απόφαση σε προκαταρκτική, ως είναι ο έτερος ισχυρισμός της εφεσείουσας.»

Η πιο πάνω αρχή υιοθετήθηκε σε μεταγενέστερη νομολογία (βλ., Καλακούτη v. Κυπριακής Δημοκρατίας, Αναθ. Έφ. 65/13, ημερ. 2/7/19 και Γρηγορίου (ανωτέρω)).

Στην προκειμένη περίπτωση δεν υποβλήθηκαν από τον εφεσείοντα νέα ουσιώδη πραγματικά στοιχεία, ώστε να ενεργοποιείται η υποχρέωση ως εφεσίβλητης να προβεί σε νέα έρευνα και επανεξέταση της εκτελεστής απόφασης της που λήφθηκε το 1991 ως προς τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του εφεσείοντα.

Η επανεξέταση έγινε χαριστικά και επί της νομικής θέσης του εφεσείοντα, όπως εισηγείται και η Γενική Ελέγκτρια, και τα μόνα καινούργια στοιχεία ήταν απλά νομικές γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα, τις οποίες όμως δεν ακολούθησε η Γενική Ελέγκτρια αλλά και ερμηνείες των σχετικών νομοθετικών διατάξεων στη βάση των οποίων έγινε ο υπολογισμός των ωφελημάτων, που σύμφωνα με τη νομολογία δεν αποτελούν νέα στοιχεία.

Σ' όσον αφορά την εισήγηση από πλευράς εφεσείοντα περί παραβίασης της αρχής της καλής πίστης από πλευράς εφεσίβλητης εφόσον με δική της πρωτοβουλία προέβη σε επαναυπολογισμό των ωφελημάτων, μετά τη διαπίστωση της για ύπαρξη λάθους, δεν συνιστά αντικείμενο της έφεσης γι' αυτό δεν μπορεί να εξεταστεί. Παρά την κρίση μας αυτή θα πρέπει

να λεχθεί ότι η συγκεκριμένη εισήγηση συνδέεται άμεσα με τη μαρτυρία που προτίθετο να εισαχθεί με την αίτηση η οποία όμως είχε ανεπιτυχή κατάληξη.

Ενόψει των πιο πάνω διαπιστώσεων μας κρίνουμε την παράλειψη εξέτασης από πλευράς πρωτόδικου Δικαστηρίου της ουσίας της προσφυγής εύλογα ορθή (έβδομος λόγος έφεσης).

Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση απορρίπτεται, με €3.000 έξοδα υπέρ της εφεσίβλητης και εναντίον του εφεσεύοντα.

Κ. ΠΑΜΠΑΛΛΗΣ, Δ.

Π. ΠΑΝΑΓΗ, Δ.

Γ. Ν. ΓΙΑΣΕΜΗΣ, Δ.

Τ. Ψ. ΨΑΡΑ-ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, Δ.

Α. ΠΟΥΓΙΟΥΡΟΥ, Δ.

/Α.Λ.Ο.